

duhem a nebyla mu dána možnost úplně se vyléčiti, a že se tím následky neduhu zhoršily až k částečné ztrátě sluchu. Důkaz znalci lékaři o této příčinné souvislosti nabídnutý rovněž nebyl proveden, v čemž je další neúplnost řízení. Doložiti dlužno, že prvý soud přijal za prokázáno tvrzení, že žalobce přijat byl do služby jako výpomocná síla s denním platem («nádeník»), a že mu lesní K. přikázal službu jako hlídači, kdežto žalobce sám tvrdí, že nastoupil jako provisorní lesní příručí, že však odvolací soud se o tom přesně nevyjádřil. Nicméně v tomto případě je tato různost stanovisek obou stran bez významu, protože, byl-li žalobce ve službě jako dělník, má místo § 1157 obč. zák., byl-li však v ní jako lesní příručí, pak má místo § 17 zák. o statk. úř. ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. (§ 1), jenž obsahuje též předpis, že zaměstnavatel má se, i co se týče ú p r a v y p r á c e, postarati o to, aby zdraví zaměstnance bylo co možno chráněno. Ostatně nerozhoduje jméno, nýbrž obsah prací, k nimž byl zaměstnanec najat, nebo které mu fakticky byly přikazovány.

Čís. 1610.

Pojištění celé sklizně znamená pojištění všech složek sklizně, nikoli celé její skutečné hodnoty.

Pokud jest přípustno podpojištění úrody.

Pojištěnec není povinen dopojistiti se u téže pojišťovny, u níž byl pojištěn.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1922, R I 386/22.)

Žalovaný pojistil roku 1917 u žalující pojišťovny M. úrodu na 10 let penízem 16.000 K. V roce 1921 pojistil úrodu dalším penízem 135.000 K u pojišťovny S., odepřev se pojistiti u žalující, jež ho proto žalovala na zaplacení pojišťovací premie z pojištěných 135.000 K. *Procesní soud první stolice* žalobu zamítl. *Důvody*: Žalovaná strana uzavřela se stranou žalující pojišťovací smlouvu ze dne 13. srpna 1917, dle kteréžto smlouvy byla povinna, veškeré zásoby celoroční sklizně pojistiti u žalující strany, neboť dle odstavce prvního zvláštních ustanovení pro celoroční a víceletou pojišťovací uzávěrku nájemců, pojišťuje se jen veškerý výnos sklizně a dle odstavce prvního ustanovení pro celoroční a víceleté pojišťování sklizně majitelů hospodářství zahrnuje v sobě veškerou sklizeň vlastního osevu jak steblin, tak i luštěnin, sena a píce rostlin, a pojištění vztahuje se na celkový roční výnos hospodářství. Na základě těchto ustanovení domáhá se žalobkyně zaplacení premie na žalovaném, ježto udala strana žalovaná, že má proti dříve pojištěné hodnotě 16.000 K ještě sklizeň v hodnotě o 135.000 K vyšší, v důsledku toho žalující strana požaduje na ní zaplacení premie 1434 Kč 58 h. Žalovaná strana pojistila se na tuto vyšší hodnotu sklizně u banky S. a odepřela pojistiti se na tuto vyšší hodnotu u žalobkyně a také odepřela zaplacení požadované premie. Soud má za to, že žalovaný ku placení premie v tomto případě povinen není, poněvadž nová pojišťovací smlouva ohledně vyšší hodnoty se žalobkyní nebyla uzavřena. Žalobkyně sice takovouto novou pojišťovací smlouvu, to jest připojišťovací smlouvu vyhotovila pro žalovaného, ale žalovaný ji přijati odepřel a také ji nepodepsal. Žalovaný není povinen, platiti premii z této vyšší hodnoty na základě původního návrhu smlouvy pojišťovací a

jest nutno, aby se žalovaným byla uzavřena smlouva dodatečná ohledně vyšší hodnoty, shera uvedené. Tomu také nasvědčuje odstavec 5. ustanovení pro celoroční a víceleté pojišťování sklizně majitelů hospodářství, kdež stojí, že, neodpovídá-li výsledek žní v tom kterém roce původnímu udání hodnoty, musí o tom pojištěnec předložití oznámení o změně. Jeví-li oznámená změna zvýšení hodnoty, vystaví se na vyšší cenu doplňovací pojistka pro běžný rok, zmenší-li se hodnota pojištěná, vrátí se odpovídající premie pro běžný rok. dodánc-li oznámení změny ústavu před dnem splatnosti premie. Z toho jest patrné, že, aby se žalobkyně mohla dožadovati placení premie, jest nutno, aby se žalovaným takovou dodatnou pojišťovací smlouvu, pokud se týče dopojišťovací smlouvu uzavřela. Žalobkyně sama uznává, že takovéto dodatné smlouvy pokud se týče dopojišťovací smlouvy jest zde potřebí, neboť ona také sama takovou smlouvu o dopojištění vyhotovila pro žalovaného a také mu ji předložila, však žalovaný ji vrátil a nepodepsal. Strana žalující, tvrdíc, že strana žalovaná má býti u ní pojištěna na veškerou sklizeň, může se domáhati pouze uzavření smlouvy připojišťovací a nemůže žádati plnění na základě smlouvy, kteráž ani neexistuje. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomocí, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Soud prvního stolice jest toho právního názoru, že žalovaný není povinen platiti vyšší premii, poněvadž nebyla uzavřena se žalobkyní nová pojišťovací smlouva o vyšší pojistné hodnotě. Tohoto právního názoru však soud odvolací nesdílí. Pojištění podléhá veškerá sklizeň, pojištění vztahuje se na celkový roční výnos hospodářství. Premie určuje se pak podle ustanovení smlouvy pojišťovací podle udání hodnoty pojistné. Neodpovídá-li toto původní udání výsledku žní, jest povinností pojištěnce, aby ústavu oznámil změnu. Jakmile ji oznámí, nastanou právní důsledky stanovené v čísle 5 odstavec II. všeobecných ustanovení doplňujících. Dlužno tu lišiti, zda oznámení to sděluje vyšší či nižší hodnotu pojistnou. Oznámí-li pojistník, že hodnota jest vyšší, jest po náhledu soudu odvolacího povinen přijati od ústavu doplňovací pojistku na vyšší cenu pro běžný rok a to důsledkem smlouvy pojišťovací již původně uzavřené. Není třeba, by byla uzavřena nová smlouva pojišťovací o vyšší hodnotě: závazek žalovaného platiti vyšší premii, který jest důsledkem jeho závazku, přijati doplňovací pojistku na vyšší cenu, prýští již z původní smlouvy pojišťovací. Náзор prvního stolice odporuje i znění sporného odstavce, který nemá na zřeteli uzavření nové smlouvy pojišťovací, jak zřejmě plyne z jeho ustanovení o změně opačné, kdy výsledek sklizně jest nižší než pojistná hodnota a kde stačí vrácení premie. Placení vyšší premie není po náhledu soudu odvolacího důsledkem uzavření nové smlouvy pojišťovací, nýbrž právním důsledkem uzavření původní pojišťovací smlouvy pod podmínkami obsaženými v původním návrhu smlouvy pojišťovací, na něž žalovaný přistoupil, tudíž že pojistník oznámil ústavu vyšší hodnotu a že ústav na tuto vyšší cenu doplňovací pojistku vystavil. Pojistka doplňovací není, právně řečeno, novou smlouvu pojišťovací, nýbrž jen vlastně změnou pojistné hodnoty původní a výše premie. Ostatně obstál by požadavek nové smlouvy pojišťovací i v daném případě: oznámení pojistníkově bylo by lze pokládati za návrh na »změnu« posavadní smlouvy pojišťovací a tím, že

pojišťovatel podle změny té vystavil novou pojistku a doručil pojistníkovi, došlo k uzavření »nové« úmluvy, čemuž nevádí, že pojistník odepřel přijati novou doplňovací pojistku, když byl p o v i n e n, přijati ji. Byl by tu tedy případ jakési vnucené »nové« smlouvy! Po náhledu soudu odvolacího, pakli na sdělení pojistníkovo o vyšší hodnotě sklizně ústav vystavil na vyšší cenu pojistku, byl by ústav oprávněn na základě této doplňovací pojistky, pokud se týče na základě již původně uzavřené smlouvy pojišťovací požadovati na pojistníkovi vyšší premii na běžný rok, aniž by bylo potřebí, jak mylně usuzuje soudce prvý, aby se domáhal uzavření smlouvy pojišťovací. Kdyby záleželo jen na vůli pojistníkovi, zda chce uzavřít novou smlouvu, pak by bylo dotyčné ustanovení vůbec zbytečným.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nehledě k uplatněnému důvodu zrušení, o odvolání věcně rozhodl.

D ů v o d y:

Rekurs jest odůvodněn. Právní posouzení věci soudem odvolacím nelze schváliti ani na podkladě návrhu pojišťovacího ani na podkladě norem obsažených v řádu pojišťovacím, který i v oněch předpisech, jež dosud nepožívají moci zákona, zůstává přes to směrodatnou pomůckou pro posouzení poměrů pojišťovacího práva. Žaloba zakládá se na tom, že žalovaný byl dle pojišťovacího návrhu povinen, pojistiti u ní celou sklizeň. Tvrzení toto jest však jen potud správné, že pojištění sklizně mělo dle doplňovacích ustanovení oddílu II. odstavec I. zahrnovati veškerou sklizeň vlastního osevu, jak stéblin, tak i luštěnin, sena a píceň rostlin. Ustanovení to má však zřejmě jen ten význam, že předmětem pojištění má býti celá sklizeň a nikoli jen nějaká její část; ustanovením tím však není vyjádřeno, že sklizeň tato musí býti pojištěna plnou svou hodnotou, a, tvrdí-li žalující pojišťovna, že výše pojistné hodnoty nemůže býti stanovena různými na straně žalovaného libovolnými obnosy, nýbrž že jsou dle doplňovacích podmínek odst. I. čís. 8 měřítkem pro stanovení hodnoty pojistné střední ceny sklizně nejbližšího tržního města, dopouští se zřejmě nesprávnosti. Odstavec 8 oddílu I. ustanovení vztahuje se zcela zřejmě na výpočet ceny pojištěné za účelem pojistné náhrady, již plniti jest, když už případ pojištění nastal (slova »v den požáru«), s výpočtem hodnoty pojištěné majetnosti k vůli pojištění však ustanovení to nemá co činiti. Ustanoviti pojistnou hodnotu (lišící se od skutečné hodnoty) zůstává pojistníkovi volno, on jest povinen pojistiti celou sklizeň, ale nikoli celou její skutečnou hodnotou. Pojistník může ji pojistiti jen zlomkem její skutečné hodnoty z toho důvodu, že z jakýchkoli důvodů nechce anebo nemůže platiti vysokou premii na plnou skutečnou hodnotu sklizně vypadající. V takevém případě jde o t. zv. podpojištění ve smyslu § 52 odst. druhý pojišť. řádu (zatím ještě moci zákona nepožívajícího) a také v ustanoveních na pojišťovacím návrhu otištěných jest na tento případ pamatováno v § 13 všeob. ustan. odstavce 7. oddílu II. doplňujících ustanovení, v němž se výslovně stanoví, že je-li zjištěná cena sklizně větší než pojištěná, zůstává pojistník v případě škody samopojištěncem (správně samopojištětelem) vyšší ceny. V tomto případě jde zřejmě o takové úmyslné podpojištění, jak názorně vyplývá z poměru pojištění u žalující pojišťovny

a dopojištění u banky S. Z toho vyplývá, že žalovaný povinen nebyl, pojistiti se na plnou skutečnou hodnotu sklizně, a, dovolává-li se žalobkyně odstavce 5. doplňovacího ustanovení pro toto své tvrzení, ocitá se zase v nepravu. Odstavec tento má na mysli zřejmě případ, kdy zamýšleno bylo pojištění celou skutečnou hodnotou (na rozdíl od podpojištění), která ovšem mohla býti udána jen přibližně a podléhala změnám dle pozdějšího skutečného výnosu sklizně anebo z jiných důvodů. Změnila-li se skutečná hodnota pojištěné sklizně následkem těchto později nastalých a dříve nepropočitatelných skutečností, jest samozřejmě odůvodněno zvýšení nebo snížení premie a pro takový případ platí norma § 50 pojišť. řádu, požívajícího již moci zákona. V cit. odstavci mluví se výslovně o vystavení doplňovací pojistky pro běžný rok, z čehož vyplývá, že jsou míněny jen přechodné změny, které se udají v tom kterém roce, nikoli však změny myšlené na celé období pojišťovací. Oznámení, které žalovaný žalující pojišťovně učinil, nemělo zřejmě účelu, který na mysli má odstavec 5 oddíl II. doplňovacího ustanovení, naopak oznámení to učiněno bylo vzhledem na normu § 53 pojišť. řádu (moci zákona ještě nepožívajícího), dle které pojistník při množném pojištění povinen jest, každému pojišťovateli oznámiti ostatní pojištění s udáním pojišťovatele a pojištěné sumy. Oznámení stalo se tedy jen k vůli dopojištění, které žalovaný uzavřel u banky S. Zastává-li žalující pojišťovna vzhledem na svůj žalobní nárok snad názor, že dopojištění bylo závazno pouze u ní, u cizí pojišťovny však smluvně nepřipustno, je v nepravu. Pojišťovací návrh neobsahuje v té příčině nijakého obmezení a § 7 al. b) všeob. ustanovení stanoví, za kterých podmínek závazek pojišťovny pomíjí, pokud se týče smlouva zrušena býti může, když pojistník předměty u ní pojištěné pojistil jinde. Z pojišťovacího návrhu, na nějž se žalobkyně odvolává, nelze tedy dle práva uznati závazek žalovaného k dodržení dopojišťovací smlouvy, kterého se žalobkyně nárokem na placení premie domáhá.

Čís. 1611.

Zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n., o podmíněném odkladu výkonu trestu.

Odklad trestu vztahuje se i na povinnost k uveřejnění rozsudku ve smyslu § 39 tisk. zák.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1922, R I 327/22.)

Rozsudkem přestupkového soudu odsouzen byl Pavel S. pro přestupek dle čl. III. čís. 5 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. k trestu peněžitému ve výši 30 K, a byl mu povolen dle zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n., podmíněný odklad výkonu trestu se zkušební dobou jednoletou; dle § 39 tiskového zákona bylo stanoveno, že jest rozsudek uveřejniti do 8 dnů po jeho pravoplatnosti. Návrhu na povolení exekuce k vynucení uveřejnění rozsudku po uplynutí uvedené lhůty s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, rekursní soud exekuční návrh zamítl, maje za to, že povolený odklad výkonu trestu vztahuje se i na uveřejnění rozsudku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.